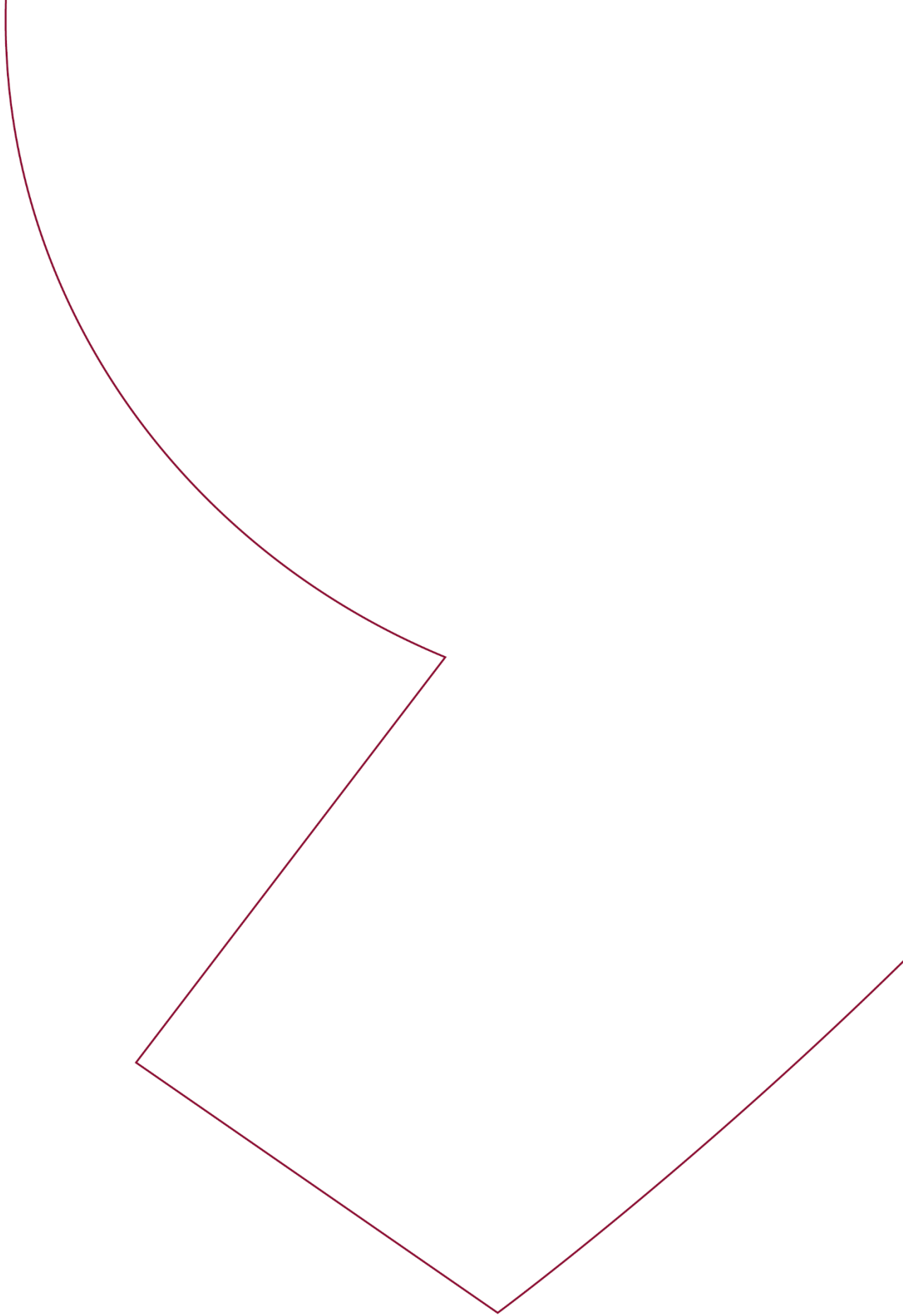

NORM TAALTOETSEN GEDRAGSCODE HO

ORGANISATIE- EN PROCES EISEN
PRODUCTEISEN

**LANDELIJKE COMMISSIE
NRTO
VERENIGING HOGESCHOLEN
UNIVERSITEITEN VAN NEDERLAND**

NORM TAALTOETSEN GEDRAGSCODE HO

ORGANISATIE- EN PROCES EISEN
PRODUCTEISEN

**LANDELIJKE COMMISSIE
NRTO
VERENIGING HOGESCHOLEN
UNIVERSITEITEN VAN NEDERLAND**

Hobéon Management Consult

Datum

1 november 2023

Auteur

Mevrouw drs. H.E. Hanssens

Mevrouw drs. O.C. de Bas-Kersten

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	4
2.	INLEIDING	5
2.1.	Doel van de norm	5
2.2.	Werkwijze en beoordelingsprocedure	5
2.3.	Toelichting norm	6
2.4.	Toepassing norm	6
3.	PROCESEISEN	7
3.1.	Toetsconstructie:	7
3.2.	Toetsafname en -logistiek	7
4.	ORGANISATIE-EISEN	8
5.	PRODUCTEISEN	9
5.1.	Algemeen	10
5.2.	Afstemming met de kwalificatie-eisen	10
5.3.	Beoordeling	10
5.4.	Cesuur	11
5.5.	Informatie	11
	BIJLAGE 1 ALTE STANDAARDEN	12
	BIJLAGE 2 ETHISCHE CODE	13

1. BASISGEGEVENS

Norm	Taaltoetsen Gedragscode HO
Opdrachtgevers	Landelijke Commissie NRTO Vereniging Hogescholen Universiteiten van Nederland
Versie	1.3
Datum	1 november 2023
Contactpersonen	<p>Jolanda van den Bosch, secretaris Landelijke Commissie. Factuuradres: Dienst Uitvoering Onderwijs, t.a.v. Landelijke Commissie, Postbus 30155, 9700 LG Groningen. E-mail: jolanda.vandenbosch@duo.nl</p> <p>Emiel de Groot, beleidsadviseur Vereniging Hogescholen. Factuuradres: Vereniging Hogescholen, Postbus 123, 2501 CC Den Haag. Kostenplaats: NB. E-mail: groot@vh.</p> <p>Bart Pierik, domeinleider internationaal Universiteiten van Nederland. Factuuradres: UNL, Postbus 13739, 2501 ES Den Haag. Kostenplaats: NB. E-mail: pierik@unl.nl</p> <p>Alain Hofman, beleidsadviseur NRTO. Factuuradres: NRTO, Papiermolen 34, 3994 DK Houten. Kostenplaats: NB. E-mail: alainhofman@nrto.nl</p>

2. INLEIDING

2.1. Doel van de norm

In artikel 5.1 van de Gedragscode Internationale Student Hoger Onderwijs is verplicht gesteld dat een aankomende internationale student een certificaat van een taaltoets overlegt. De toetsen die waren toegestaan, alsmede de score die benodigd is om te kwalificeren, zijn genoemd in de taaltabel zoals weergegeven in artikel 5.2. Deze taaltabel is in 2023 herzien. Deze herziening komt voort uit de diverse signalen vanuit het onderwijs over de wijze waarop kan worden gefraudeerd met certificaten als resultaat van taaltoetsen en de verzoeken die zijn gedaan vanuit de markt om het aantal aanbieders van dergelijke taaltoetsen te verbreden. De Landelijke Commissie Gedragscode Hoger Onderwijs (hierna: LC) wil graag tegemoetkomen aan deze verzoeken.

In deze norm wordt nader beschreven welke eisen worden gesteld aan de taaltoetsen die internationale studenten succesvol moeten hebben afgerond om deel te kunnen nemen aan een studie in het Nederlands hoger onderwijs en welke eisen gesteld worden aan de organisaties die taaltoetsen ontwikkelen en afnemen.

Bij het opstellen van deze norm is er rekening gehouden met de ALTE standaarden en de Ethische Code van ILTA.

2.2. Werkwijze en beoordelingsprocedure

Om in de taaltabel van de Gedragscode Internationale Student Hoger Onderwijs opgenomen te worden, dient de taaltoetsleverancier een validerende autoriteit opdracht te geven tot een kwaliteitsbeoordeling. De Toetsingscommissie, gemandateerd door de koepelorganisaties, heeft Hobéon als preferred supplier aangewezen. Indien een taaltoetsleverancier gebruik wenst te maken van andere validerende autoriteiten dient goedkeuring van deze validerende autoriteit door de Toetsingscommissie plaats te vinden. De validerende autoriteiten hebben aangetoond dat zij en de deskundigen die zij inzetten voldoen aan de aan hen gestelde basiseisen, zoals beschreven in de procesbeschrijving validering taaltoetsen, horend bij deze norm.

De validerende autoriteit zal in samenspraak met een toetsexpert en een inhoudelijke expert de kwaliteitsbeoordeling uitvoeren. Dat gebeurt aan de hand van daartoe door Hobéon ontwikkelde instrumenten, die een nadere uitwerking zijn van de in deze norm beschreven kaders en eisen.

De beoordelingscyclus zal in principe bestaan uit een organisatie-audit en een product-audit. Beide audits bestaan uit een documentanalyse en bij de organisatie-audit worden tevens gesprekken gevoerd met diverse gesprekspartners.

De bevindingen van deze audits worden in een conceptrapportage beschreven, waarin tevens een advies voor het al dan niet opnemen van de taaltoets in de taaltabel wordt gegeven. De conceptrapportage wordt voor een check op feitelijke onjuistheden voorgelegd aan de opdrachtgever waarna de definitieve rapportage opgeleverd zal worden. De definitieve rapportage wordt vervolgens ingediend bij de Toetsingscommissie, gemandateerd namens de koepels. De Toetsingscommissie beoordeelt het rapport en neemt een besluit tot vaststelling van opname in de taaltabel en deelt dit besluit met de LC. De LC communiceert vervolgens het besluit naar de leverancier en de validerende autoriteit.

De tijdspanne van deze procedure omvat gemiddeld 12 weken. Indien een verbetertraject uitkomst is van het valideringsonderzoek kan de procedure met tenminste 6 weken verlengd worden.

2.3. Toelichting norm

De norm heeft als doel inzichtelijk te maken welke kwaliteitseisen voorwaarde zijn voor taaltoetsleveranciers en taaltoetsen om de resultaten van deze taaltoetsen te kunnen gebruiken voor toelating van internationale studenten tot het hoger onderwijs (HO) in Nederland. Naast de noodzaak van een betrouwbare en valide beoordeling om als onderwijsinstelling een realistische inschatting te kunnen maken van het studiesucces van de student heeft de uitkomst van de taaltoets ook invloed op het verkrijgen van een verblijfsvergunning in Nederland (dat laatste in zoverre het een verblijfsvergunningsplichtige student betreft). In deze norm is dan ook inzichtelijk gemaakt onder welke voorwaarden een taaltoetsleverancier kan worden opgenomen in de Gedragscode en op basis van welke criteria. Door deze criteria te operationaliseren is het mogelijk om deze te toetsen en op basis hiervan een onderbouwing te kunnen geven waarom bepaalde taaltoetsorganisaties wel en waarom bepaalde taaltoetsorganisaties geen onderdeel uitmaken van de taaltabel van de Gedragscode.

De norm is opgebouwd uit de volgende drie elementen:

1. producteisen: eisen aan het individuele toetsinstrument.
2. proceseisen: eisen aan de werkwijze (processen) op basis waarvan de taaltoetsen tot stand komen en worden afgenomen.
3. organisatie-eisen: eisen aan de organisatie-inrichting van de instantie die de toetsinstrumenten ontwikkelt.

2.4. Toepassing norm

De Gedragscode wordt beheerd door de koepelorganisaties (te weten de Vereniging Hogescholen, NRTO en UNL). Zij hebben zich aangesloten bij en worden vertegenwoordigd door de LC. De onderwijskoepels zijn eigenaar van de norm en de commissie opereert als toezichthouder. Het beheer van de norm wordt uitgevoerd door een Toetsingscommissie, waarin de UNL, de Vereniging Hogescholen en de NRTO zijn vertegenwoordigd. Het technisch onderhoud van de norm wordt, in opdracht van de LC en de koepelorganisaties, door Hobéon gedaan.

Jaarlijks wordt er door de Toetsingscommissie verantwoording afgelegd in de vorm van een verslag, waarin het aantal uitgevoerde beoordelingsprocessen en de resultaten ervan worden weergegeven.

De reeds in de taaltabel opgenomen taaltoetsleveranciers zullen een aanvullende kwaliteitstoets ondergaan op randvoorwaardelijke aspecten. De inhoudelijke aspecten van reeds in de taaltabel opgenomen toetsen zijn via Ofqual al voldoende beoordeeld, onderbouwd en vastgelegd. De procedure voor de aanvullende kwaliteitstoets is opgenomen in de bij deze norm horende procesbeschrijving. Daarmee zijn ook deze aanbieders getoetst op basis van de Nederlandse uitgangspunten en wordt er geen onderscheid gemaakt ten aanzien van de verschillende taaltoetsleveranciers. Vrijstellingen voor toetsing aan de norm zijn niet aan de orde.

Onderwijsinstellingen dienen minimaal drie taaltoetsen die in de taaltabel opgenomen zijn toe te staan.

Aanbieders van online toetsen dienen tevens gecertificeerd te zijn voor informatiebeveiliging (ISO 27001). Online toetsen zullen alleen toegestaan worden wanneer door bijzondere omstandigheden (conflict, pandemie, onveilige situatie) een taaltoets niet op locatie kan worden afgenomen.

Toelating tot de taaltabel is voor de duur van zes jaar. Dit komt overeen met de termijn voor beoordeling door de LC of een onderwijsinstelling nog voldoet aan de Gedragscode. Voorwaarde voor toelating is tevens de aanwezigheid van een duidelijke calamiteitenregeling bij de taaltoetsleverancier, zoals beschreven in paragraaf 3 en 4 van deze norm en nader uitgewerkt in de beoordelingsinstrumenten horend bij deze norm.

3. PROCEDUREN

De proceduren zijn eisen aan de werkwijze (processen) op basis waarvan een toetsinstrument tot stand komt en afgenomen wordt. Dit betreft de werkwijze van de instantie die taaltoetsen ontwikkelt en afneemt. De instantie toont aan dat de kwaliteit van de werkwijze van de instantie geborgd is door een beschrijving van een aantal processen en zij toont tevens aan dat deze processen in de praktijk toegepast worden.

3.1. Toetsconstructie:

1. Er is een vastgestelde werkwijze voor het construeren en vaststellen van taaltoetsen. Deze is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.
2. Er is beschreven hoe de scheiding tussen constructeur en vaststeller is geborgd en georganiseerd, inclusief een taakverdeling tussen beiden.
3. De onafhankelijkheid en scheiding tussen toets constructeur(s) en vaststeller(s) is geborgd in een procedure en deze wordt in de praktijk gehandhaafd.
4. Er is vastgelegd hoe constructeurs en vaststellers op de hoogte worden gehouden van aan hen gestelde eisen.
5. Er is vastgelegd welke kwaliteitscriteria worden gebruikt en hoe deze worden toegepast bij de constructie van vragen/opdrachten, antwoorden/beoordelingscriteria en de cesuur.
6. De ontwikkeling van de beoordelingsinstrumenten is geborgd in een procedure, waarin een passende relatie tussen het vereiste niveau (dat ligt in de niveaurange B1 tot C1 zoals vastgelegd in het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader, verder te noemen CEFR), de vraagstelling/opdrachten, de antwoordmogelijkheden/beoordelingscriteria leidraad zijn. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.

3.2. Toetsafname en -logistiek

1. De afname van toetsen in de toetscentra is geborgd in duidelijke, transparante en vaststaande procedures. Deze zijn bij alle betrokkenen bekend en worden opgevolgd. Toetscentra hebben hiervoor toegang tot regelgeving.
2. De identiteitscontrole van kandidaten is in een procedure geborgd. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd. Als er zich op dit terrein opvallende zaken voordoen, is er een duidelijk beschreven handelingsrepertoire voorhanden.
3. Er is beschreven wat er wordt gedaan om onregelmatigheden bij afname van toetsen te voorkomen. In geval van onregelmatigheden zijn er passende procedures aanwezig over hoe te handelen in dat geval. Alle relevante betrokkenen zijn van deze procedures op de hoogte en deze procedures worden opgevolgd.
4. Er wordt een logboek van incidenten bijgehouden en incidenten worden onderzocht. Waar nodig worden er maatregelen genomen om herhaling te voorkomen. Bij incidenten mag de LC bepalen welk onderzoeksbureau er wordt aangesteld om nader onderzoek te doen naar het betreffende incident.
5. Er bestaat een meldplicht van incidenten bij de toetsleverancier/eigenaar van de toets. Bewijsmateriaal van meldingen van incidenten wordt geborgd in de het logboek van incidenten.
6. De beveiliging van transport van toetsen naar de toetscentra is in een procedure geborgd. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.
7. De informatiebeveiliging is geborgd in procedures. Deze procedures zijn bij alle betrokkenen bekend en deze worden opgevolgd. De organisatie dient risicobeoordelingen van informatiebeveiliging met geplande tussenpozen uit te voeren, of als significante veranderingen worden voorgesteld en/of zich voordoen, rekening houdend met de gestelde informatiebeveiligingsdoelstellingen. De organisatie moet gedocumenteerde informatie bewaren van de resultaten van de risicobeoordelingen van informatiebeveiliging.
8. De geheimhouding en vertrouwelijkheid van resultaten, certificaten en daaraan gerelateerde data wordt in procedures gewaarborgd in overeenstemming met de geldende

- privacywetgeving. Deze procedures zijn bij alle betrokkenen bekend en worden opgevolgd. Kandidaten worden op de hoogte gesteld van hun rechten om toegang tot de data te krijgen.
9. De logistiek van toetsafname is beschreven in een procedure. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd. Daarbij moet duidelijk worden gemaakt dat er op beveiligde en controleerbare wijze met alle toetsdocumenten wordt omgegaan en de vertrouwelijkheid van alle procedures gewaarborgd kan worden.
 10. De controle op de resultaatverstrekking door afnemende instanties is geborgd in een procedure. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd. Er is documentatie en bewijs voorhanden om aan te tonen hoe de betrouwbaarheid van de beoordelingen ingeschat wordt en hoe de data met betrekking tot de prestatie van de beoordelaars van geschreven en mondelinge toetsen verzameld en geanalyseerd wordt.
 11. De beveiliging tegen ongeautoriseerde vrijgave, verlies, ongeautoriseerd gebruik en ongeoorloofde mutaties is geborgd in een procedure. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.
 12. Er is een procedure waarin de communicatie naar kandidaten over de bedoelde context, het doel en het gebruik van de toets, over de inhoud ervan en de betrouwbaarheid van de toetsresultaten wordt geborgd. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.
 13. Er is beschreven welke informatie voorhanden is om belanghebbenden te helpen de toetsresultaten te interpreteren en op de juiste wijze te gebruiken.
 14. Kandidaten voor de taaltoetsen worden voorzien van adequate ondersteuning, bijvoorbeeld een telefonische helpline, webdiensten, oefenmateriaal etc.
 15. Er zijn voorzieningen voor kandidaten met speciale noden. De toepassing van deze voorzieningen is in een procedure vastgelegd. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.

4. ORGANISATIE-EISEN

De organisatie-eisen zijn eisen aan de organisatorische inrichting van de instantie die taaltoetsen ontwikkelt. Aan de volgende organisatie-eisen moet worden voldaan:

1. Relevante documentatie en gegevens worden overzichtelijk beheerd en, als daar door de LC om gevraagd wordt, beschikbaar gesteld.
2. Er wordt door de toetsleverancier een track record bijgehouden. Hierin dient de toetsleverancier zich te verantwoorden over het aantal afgenomen toetsen en het locatiebereik hiervan.
3. Er is vastgelegd hoe de instantie zorg draagt voor kennis van actuele wet- en regelgeving. Tevens is er een werkwijze om de consequenties van eventuele wijzigingen in die wet- en regelgeving op de eigen processen te beoordelen en te implementeren. Deze werkwijzen zijn bij alle betrokkenen bekend en worden opgevolgd.
4. Er wordt beschreven welke criteria gehanteerd zijn om de deskundigheid van de personen die taaltoetsen construeren en vaststellen te borgen.
5. De toetsleverancier dient kennisontwikkeling passend en aantoonbaar te faciliteren.
6. De eisen die een instantie aan de personen die taaltoetsen construeren en vaststellen stelt zijn aantoonbaar terug te vinden. Daarbij moet tevens aangetoond worden dat personen die daadwerkelijk zijn ingezet voor het construeren of vaststellen van taaltoetsen aan deze eisen voldoen.
7. Een instantie moet aantonen dat zij over de capaciteit beschikt om de ontwikkeling en aflevering van toetsen en toekenning van certificaten op efficiënte wijze uit te voeren.
8. Er is een deugdelijk kwaliteitssysteem ingericht dat jaarlijks geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast wordt.
9. Jaarlijks voert de instantie een interne kwaliteitsaudit uit, waarbij kandidaten, assessoren en ontwikkelaars betrokken zijn. Er is zichtbaar welke verbeterpunten hieruit naar voren komen en hoe deze zijn doorgevoerd (en welk effect dat heeft). Van dit alles is verslaglegging beschikbaar.
10. Eén keer in de zes jaar vraagt de instantie een (her)certificering aan. Tenzij er incidenten zijn die wijzen op (vermoedens) van fraude. Bij een dergelijk incident voert de Toetsingscommissie, gemandateerd door de LC, een risicoanalyse uit. Op basis daarvan kan de LC een onderzoek laten instellen en dat kan eventueel een nieuwe validatie tot gevolg hebben.

11. De beveiliging tegen ongeautoriseerde vrijgave, verlies, ongeautoriseerd gebruik en ongeoorloofde mutaties is geborgd in een procedure. Deze procedure is bij alle betrokkenen bekend en wordt opgevolgd.
12. Instanties doen er alles aan om onregelmatigheden bij ontwikkeling, levering en afname van toetsen te voorkomen. In geval van onregelmatigheden zijn er passende procedures aanwezig over hoe te handelen in dat geval. Alle relevante betrokkenen zijn van deze procedures op de hoogte en deze procedures worden gevolgd.
13. Er wordt een logboek bijgehouden van incidenten en incidenten worden onderzocht. Waar nodig worden er maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.
14. Er bestaat een meldplicht van incidenten bij de toetsleverancier. Deze bepaalt vervolgens of de aard en de frequentie hiervan dusdanig is dat de informatie, veiligheid en/of het toetsresultaat hierdoor beïnvloed is. In dat geval doet de toetsleverancier melding bij de Landelijke Commissie. Bewijsmateriaal van meldingen van incidenten wordt geborgd in de het logboek van incidenten.
15. Toetsen worden geanalyseerd, zodat aangetoond kan worden dat toetsresultaten niet beïnvloed worden door factoren als moedertaal, land van herkomst, geslacht, leeftijd en etnische achtergrond.
16. Er wordt bij een adequate steekproef van kandidaten data verzameld op item- en taakniveau (bijvoorbeeld om de moeilijkheid, het onderscheidend vermogen, de betrouwbaarheid en de standaardfout van de toets in te schatten). De resultaten van deze steekproef worden geborgd in verslaglegging en eventuele vervolgacties worden aantoonbaar opgevolgd.
17. Indien er voor afname gewerkt wordt met derden dan moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden over de te volgen richtlijnen bij afname, moet de kennis van de afnemende instantie up-to-date zijn en dient er snel ingegrepen te worden als derden een risico lijken te vormen. De samenwerking is vastgelegd op schrift en moet te handhaven/controleren zijn.
18. Er is een klachtenprocedure ingericht en deze wordt gepubliceerd en aantoonbaar gevolgd. Onderdeel van de klachtenprocedure is het bijhouden van een klachtenoverzicht.
19. Toetsresultaten moeten online geverifieerd kunnen worden.
20. De informatie op de uitgereikte certificaten voldoet aan de gestelde eisen. Dit betekent dat de tenminste de volgende gegevens op de uitgereikte certificaten worden opgenomen:
 - a. Volledige naam toekennende organisatie
 - b. In geval van online afname een ISO 27001 vermelding
 - c. Persoonsgegevens kandidaat (volledige naam en geboortedatum en -plaats)
 - d. Uniek kenmerk waarmee de persoon vindbaar is in de database van de toetsaanbieder/QR-code ter verificatie
 - e. Vakgebied
 - f. Naam toets
 - g. Behaald niveau
 - h. Behaalde totaalscores en subscores
 - i. Datum toetsafname
 - j. Locatie toetsafname of uniek kenmerk toetscentrum
 - k. Datum afgifte
 - l. Geldigheidsduur
 - m. Handtekening toekennende organisatie

5. PRODUCTEISEN

De producteisen zijn de eisen die aan een individueel toetsinstrument worden gesteld. Een toetsinstrument moet tevens voldoen aan de ALTE-criteria, de ILTA-principes en het niveau van de toets moet in een niveaurange van B1 tot C1 liggen. De norm die hier wordt gepresenteerd is congruent met dit kader. De producteisen uit de norm gelden voor taaltoetsen waarmee de Engelse taalvaardigheid wordt getoetst met als doel een inschatting te kunnen maken of internationale studenten toelaatbaar zijn tot een studie in het Nederlands hoger onderwijs. Het succesvol afleggen van een taaltoets is tevens voorwaarde voor het toekennen van een verblijfsvergunning. De hoofdonderdelen van de producteisen van de norm zijn: algemeen, afstemming met de kwalificatie-eisen, beoordeling, cesuur en informatie.

5.1. Algemeen

Voordat wordt ingezoomd op specifieke eisen ten aanzien van het toetsinstrument zijn de volgende algemene eisen van toepassing op het toetsinstrument:

1. Er is duidelijk kenbaar gemaakt dat het gaat om een taaltoets in de niveaurange B1 – C1 (CEFR), gericht op de taalvaardigheid die nodig is om op dit niveau te kunnen studeren. Scores worden gerelateerd aan het niveau B1 – C1 van CEFR.
2. Er is duidelijk gemaakt dat het gaat om een toetsinstrument met vaste toetsopdrachten, waarmee de verschillende taalvaardigheden getoetst worden.
3. Taaltoetsen zijn aantoonbaar wetenschappelijk onderbouwd en gevalideerd.

5.2. Afstemming met de kwalificatie-eisen

1. De taaltoets is afgestemd op het vereiste niveau en de doelgroep.
2. De kandidaat wordt getoetst op het vereiste niveau, dat in de niveaurange B1 – C1 ligt, zoals vastgelegd in het CEFR. Dit wordt gestaafd met bewijsmateriaal, bijvoorbeeld in de toetsmatrijs of een vergelijkbare tabel.
3. De volgende vaardigheden worden in de taaltoets getoetst:
 - a. Mondelinge vaardigheden
 - b. Schrijfvaardigheid
 - c. Luistervaardigheid
 - d. Leesvaardigheid
4. Indien het toetsinstrument uit meerdere onderdelen bestaat, past de omvang van ieder onderdeel bij het belang van de kwalificatie-eisen.
5. De vorm waarin getoetst wordt, is afgestemd op de inhoud.
6. De inhoud van het toetsinstrument is voor één uitleg vatbaar.
7. Indien de vaardigheden geïntegreerd worden getoetst moet duidelijk zijn gemaakt op welke manier de relatie met het CEFR is vormgegeven.
8. Paralleltoetsen zijn vergelijkbaar over verschillende afnamemomenten in termen van inhoud, stabiliteit, consistentie en cesuur.

5.3. Beoordeling

1. Iedere toets is voorzien van een beoordelingsinstrument.
2. Het beoordelingsinstrument bevat een beoordelingsvoorschrift voor de beoordelaar met instructies voor de beoordeling.
3. Het beoordelingsinstrument maakt een valide, objectieve en eenduidige beoordeling van de prestatie van de kandidaat mogelijk. Hieruit moet blijken dat de kandidaat het beoogde niveau beheerst.
4. Het beoordelingsinstrument is voorzien van richtlijnen die leiden tot een onafhankelijke beoordeling.
5. De beoordelingscriteria zijn eenduidig en volledig.
6. Er is sprake van een passende relatie tussen het vereiste niveau (dat in de niveaurange B1 – C1 ligt, zoals vastgelegd in het CEFR), de vraagstelling/opdrachten, de antwoordmogelijkheden en de beoordelingscriteria.
7. Het beoordelingsinstrument bevat een scoremodel dat inzichtelijk maakt hoe een waardering voor de prestatie van de kandidaat tot stand komt.
8. Het scoremodel kent een evenwichtige puntenverdeling over de vragen of taken.
9. Het beoordelingsinstrument geeft de maximum score en de mogelijke deelwaardering per onderdeel/deelvraag aan.
10. De beoordelaar kan de gegeven waarderingen conform het beoordelingsvoorschrift herleidbaar onderbouwen.

5.4. Cesuur

1. De onderliggende systematiek die gebruikt is voor het bepalen van de cesuur is inzichtelijk.
2. De cesuur is zodanig opgesteld dat de prestatie van de kandidaat minimaal op het vereiste niveau ligt.
3. Er is sprake van een evenwichtige weging van (onderdelen van) het toetsinstrument, die recht doet aan het belang van de betreffende kwalificatie-eisen.

5.5. Informatie

1. Iedere taaltoets is voorzien van informatie over de toetsvorm, de toetsduur, de cesuur, de afnamecondities, de eventueel toegestane hulpmiddelen en op welke termijn beoordeling plaatsvindt.
2. De informatie over het beoordelingsinstrument is aantoonbaar opgenomen en helder beschreven als onderdeel van het toetsinstrument.
3. De informatie over instructies en achtergrondinformatie voor de kandidaat is aantoonbaar opgenomen en helder beschreven als onderdeel van het toetsinstrument.
4. De informatie voor toetsafnemers en toetsbeoordelaars is aantoonbaar opgenomen en helder beschreven als onderdeel van het toetsinstrument: instructies en achtergrondinformatie voor beoordelaar. De afname- en beoordelaarinstructie heeft betrekking op zaken als: algemene richtlijnen over de wijze waarop de prestaties van kandidaten beoordeeld moeten worden, het al of niet geven van aanwijzingen aan de kandidaat tijdens de afname, het voortijdig beëindigen van een examen, het komen tot een eenduidige beoordeling in geval van twee of meer beoordelaars.

BIJLAGE 1 ALTE STANDAARDEN

Toetsconstructie

1. Het doel en de gebruiksccontext van het toets is beschreven, alsmede de populatie waarvoor het toets is bedoeld.
2. Het toets is gebaseerd op een theoretisch model, bijvoorbeeld op een model van communicatieve competentie.
3. Er zijn criteria voor de selectie en training van toetsontwikkelaars, en eveneens voor experts en consultants die betrokken zijn bij de ontwikkeling en constructie van toetsen.
4. Parallelexamens zijn vergelijkbaar over verschillende afnamemomenten in termen van inhoud, stabiliteit, consistentie en cesuren.
5. Wanneer geclaimd wordt dat de toets gerelateerd is aan een extern referentiekader (bijvoorbeeld het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader), wordt dit met bewijsmateriaal ondersteund.

Toetsafname en logistiek

6. De examencentra nemen toetsen af volgens duidelijke, transparante en vaststaande procedures en hebben hiervoor toegang tot de regelgeving.
7. Examendocumenten worden in uitstekende staat en op beveiligde wijze naar de examencentra verzonden. De examencentra gaan op een beveiligde en controleerbare wijze met alle examendocumenten om en de vertrouwelijkheid van alle procedures kan worden gewaarborgd.
8. De organisatie van het examensysteem voorziet in adequate ondersteuning (bijvoorbeeld een telefonische helpline, webdiensten, etc.).
9. De geheimhouding en vertrouwelijkheid van resultaten, certificaten en daaraan gerelateerde data worden gewaarborgd in overeenstemming met de geldende privacywetgeving. Kandidaten worden op de hoogte gesteld van hun rechten om toegang tot de data te verkrijgen.
10. Het examensysteem voorziet in mogelijkheden voor kandidaten met speciale noden

Beoordeling en normering

11. De beoordeling is voldoende nauwkeurig en betrouwbaar voor het soort en het doel van het toets.
12. Er is documentatie en bewijs voorhanden om aan te tonen hoe de betrouwbaarheid van de beoordelingen ingeschat wordt, en hoe data met betrekking tot de prestatie van beoordelaars van geschreven en mondelinge toetsen verzameld en geanalyseerd wordt.

Toets- en itemanalyse

13. Bij een representatieve steekproef van kandidaten worden data verzameld en geanalyseerd zodat er kan worden aangetoond dat examenresultaten niet worden beïnvloed door factoren als moedertaal, land van herkomst, geslacht, leeftijd en etnische achtergrond.
14. Er worden bij een adequate steekproef van kandidaten data verzameld op item- en op taakniveau (bijvoorbeeld om de moeilijkheid, het onderscheidend vermogen, de betrouwbaarheid, en de standaardfout van het toets in te schatten.

Communicatie met belanghebbenden

15. De examenresultaten worden snel en helder gecommuniceerd met de kandidaten en examencentra (bijvoorbeeld scholen)
16. Belanghebbenden worden geïnformeerd over de bedoelde context, het doel en het gebruik van de toets, over de inhoud ervan en de betrouwbaarheid van de examenresultaten
17. Er is geschikte informatie voor belanghebbenden voorhanden om hen te helpen de examenresultaten te interpreteren en op juiste wijze te gebruiken.

BIJLAGE 2 ETHISCHE CODE

Ethische Code

(Aangenomen in maart 2000 in Vancouver tijdens de jaarlijkse vergadering van de *International Language Toetsing Association* (ILTA)).

(Kleine wijzigingen goedgekeurd door het ILTA Executive Committee, januari 2018)

Deze eerste Ethische Code van de *International Language Toetsing Association* (ILTA) bestaat uit een reeks principes die gebaseerd zijn op de morele filosofie en die als leidraad dienen voor goed professioneel gedrag. De code is dus geen wet, legt geen regels op, bevat geen richtlijnen voor de praktijk, maar is bedoeld als referentiepunt voor aanvaardbaar ethisch gedrag van alle taaltoetsers. De code hoort bij een aparte *Guidelines of Practice* (beschikbaar op de ILTA-website). De Ethische Code is gebaseerd op verschillende beginselen van humaniteit, moraliteit, rechtvaardigheid, respect van autonomie en burgerschap.

Deze Ethische Code identificeert 9 fundamentele principes die telkens verduidelijkt worden met een serie van annotaties die de betekenis van de principes verduidelijken. Aan de hand van deze principes wordt er beschreven wat de ILTA-leden verondersteld worden wel en niet te doen, of algemener, hoe zij zich horen te gedragen of wat zij, of professionele taaltoetsers in het algemeen, zouden moeten nastreven. Daarnaast beschrijven de annotaties welke moeilijkheden en uitzonderingen inherent zijn aan de toepassing van de principes. De annotaties bevatten ook de sancties die voortvloeien uit de Ethische Code en stipuleren dat het niet respecteren van de code ingrijpende gevolgen kan hebben. Zo kan er worden beslist om het lidmaatschap van een lid in te trekken op verzoek van het ethisch comité van ILTA. Deze code is gebaseerd op gelijkaardige bestaande Ethische codes, maar wil ook een afspiegeling zijn van de sociale en culturele waarden van een wereld in verandering. Daarom is het van belang dat taaltoetsers de code samen met de *Guidelines of Practice* consulteren.

Alle beroepscode's zouden het professionele geweten en het vellen van een vakkundig oordeel moeten sturen. De Ethische Code van ILTA ontheft de taaltoetsers niet van plichten en verantwoordelijkheden die hen door andere codes worden opgelegd en die zij hebben onderschreven of van de wettelijke plichten, zowel nationaal als internationaal, waaraan zij onderhevig zijn.

Taaltoetsers zijn onafhankelijk handelende personen met een eigen moreel besef en het kan gebeuren dat zij persoonlijke bezwaren hebben tegen bepaalde procedures. Zij zijn moreel gemachtigd om te weigeren mee te werken aan procedures die niet in overeenstemming zijn met hun persoonlijke moreel besef. Taaltoetsers die een functie aanvaarden waarvan zij op voorhand weten dat die hen in situaties kan doen terechtkomen die niet stroken met hun overtuigingen, hebben de verantwoordelijkheid om hun werkgever of toekomstige werkgever hierover in te lichten. Werkgevers en collega's zorgen ervoor dat deze taaltoetsers, door dit te doen, niet gediscrimineerd worden op de werkvloer.

De Ethische Code wordt geconcretiseerd in de *Guidelines of Practice* (beschikbaar op de ILTA-website). De Ethische Code focust meer op de morele waarden en idealen van het beroep, terwijl de

Guidelines of Practice een aantal minimale vereisten voor de beroepspraktijk vastlegt en inzoomt op de verduidelijking van beroepsmatig wangedrag of onprofessioneel gedrag.

Zowel de Ethische Code als de *Guidelines of Practice* moeten een antwoord kunnen bieden op de behoeften en veranderingen in het beroep en worden, als dit nodig is, dus herzien om aan de veranderde maatschappelijke behoeften en de noden die er in taaltoetsing bestaan te kunnen blijven voldoen. De Ethische Code zal over vijf jaar geëvalueerd worden, of vroeger als dit nodig zou blijken.

PRINCIPE 1

Taaltoetsers hebben respect voor de menselijkheid en de waardigheid van elk individu dat hun toets aflegt. Zij benaderen elke kandidaat zo professioneel mogelijk en respecteren ieders behoeften, waarden en culturen in de toets die ze aanbieden.

Annotatie

- Taaltoetsers mogen hun kandidaten niet discrimineren of uitbuiten op basis van leeftijd, gender, ras, afkomst, seksuele geaardheid, talige achtergrond, overtuiging, politieke banden of godsdienst. Ze vermijden om doelbewust hun eigen waarden (bijvoorbeeld sociale, spirituele, politieke en ideologische) op te leggen.
- Taaltoetsers buiten hun cliënten niet uit en proberen hen niet te beïnvloeden op een manier die niets met de diensten te maken heeft die zij als taaltoetsers aanbieden of het onderzoek dat ze voeren.
- Seksuele relaties tussen taaltoetsers en hun kandidaten zijn altijd onethisch.
- Lesgeven over en onderzoek voeren naar taaltoetsen met medewerking van kandidaten (ook studenten) kan alleen als zij daar hun toestemming voor hebben gegeven; dit houdt ook in dat hun waardigheid en privacy worden gegarandeerd. De betrokkenen worden erop gewezen dat hun weigering om mee te werken geen invloed heeft op de kwaliteit van de dienstverlening die door de taaltoetsers wordt aangeboden (lesgeven, onderzoek voeren, ontwikkeling en afname van de toets). Er moet van tevoren ook toelating gevraagd worden aan de kandidaten wanneer verschillende media (papier, elektronica, video, audio) gebruikt worden voor andere doeleinden dan de toets.
- Taaltoetsers streven ernaar om alle informatie die zij produceren zo helder en zo betekenisvol mogelijk te communiceren aan alle relevante belanghebbenden.
- Waar mogelijk, worden kandidaten geconsulteerd over zaken die hen aangaan.

PRINCIPE 2

Taaltoetsers houden alle informatie die ze beroepshalve over hun kandidaten hebben verzameld geheim en delen die enkel wanneer hun professioneel oordeel dat toelaat.

Annotatie

- Taaltoetsers dienen het recht op geheimhouding te respecteren en alle informatie die zij tijdens de uitoefening van hun beroep over de kandidaten hebben verzameld goed te beschermen. Dit recht op geheimhouding van persoonsgebonden informatie blijft gelden in

een context van gefotokopieerde materialen en reproducties, computertoetsen, toetsformulieren en databanken.

- Geheimhouding kan niet absoluut zijn, vooral wanneer het gaat om prestaties van studenten die zich in een toelatings- of rekruteringsprocedure bevinden. De taaltoetsers dient het evenwicht te bewaren tussen geheimhouding als fundamentele beroepspllicht en een ruimere verantwoordelijkheid naar de maatschappij toe.
- In gerechtvaardigde gevallen hebben de collega's van de taaltoetsers het recht om data te raadplegen van andere kandidaten dan de kandidaten die zij hebben geëxamineerd om de kwaliteit te verhogen van de diensten die worden aangeboden. In dergelijke gevallen onderschrijven diegenen die toegang krijgen tot de data eveneens de geheimhoudingspllicht.
- Gegevens over kandidaten die verkregen werden uit andere bronnen, dus niet rechtstreeks afkomstig zijn van de kandidaat (bijvoorbeeld van leerkrachten of studenten die een toets afleggen), zijn onderhevig aan dezelfde principes van geheimhouding.
- Er kunnen wettelijke eisen zijn tot het openbaar maken van de data, bijvoorbeeld wanneer de taaltoetsers als deskundige wordt opgeroepen door de rechtbank om er te getuigen. In dit soort omstandigheden wordt de geheimhoudingspllicht die aan het beroep van taaltoetsers is verbonden, opgegeven.

PRINCIPE 3

Taaltoetsers moeten zich houden aan alle relevante ethische principes die vervat zitten in nationale en internationale richtlijnen als ze toetsen, experimenten, behandelingen of een andere wetenschappelijke activiteit uitoefenen.

Annotatie

- Het taaltoetsproces bouwt voort op onderzoek dat niet zonder menselijke proefpersonen kan gevoerd worden. Dit onderzoek dient te beantwoorden aan algemeen aanvaarde principes van wetenschappelijk onderzoek. Het dient gebaseerd te zijn op een grondige kennis van de vakliteratuur, en gepland en uitgevoerd te worden conform de hoogste standaarden.
- Elk onderzoek moet gerechtvaardigd zijn; redelijkerwijs wordt er dus verondersteld dat de voorgestelde studies antwoorden formuleren op de gestelde vragen.
- De mensenrechten van de proefpersoon staan altijd boven de wetenschappelijke en maatschappelijke belangen.
- Wanneer de proefpersoon ongemakken zou kunnen ervaren of risico zou kunnen lopen ten gevolge van een onderzoek, moeten de onderzoeksresultaten afgewogen worden tegen de impact op het individu. Onderzoeksresultaten kunnen die ongemakken en risico's niet rechtvaardigen. Als er onvoorziene schadelijke effecten vastgesteld worden, moet het onderzoek stopgezet of bijgestuurd worden.
- Een onafhankelijk ethisch comité moet alle onderzoeksvoorstellen evalueren zodat kan worden verzekerd dat de studies conform de hoogste wetenschappelijke en ethische standaarden worden uitgevoerd.
- Relevante informatie over de doelstellingen, methodes, risico's en ongemakken van het onderzoek worden op voorhand aan de proefpersoon bekendgemaakt. Deze informatie moet worden gegeven worden dat alle implicaties volledig door de proefpersoon worden begrepen. De toestemming vragen voor deelname aan onderzoek gebeurt vrijblijvend en niet onder druk, dwang of bedreiging.

- De proefpersoon kan weigeren om deel te nemen of kan zich op elk moment terugtrekken uit het onderzoek, zolang de resultaten ervan nog niet zijn gepubliceerd. Deze weigering heeft geen invloed op hoe de persoon wordt behandeld.
- Speciale aandacht wordt vereist als het gaat om het krijgen van de toestemming van een proefpersoon die zich in een afhankelijk relatie bevindt (bijvoorbeeld studenten, ouders, leerlingen met leerproblemen).
- Wanneer het om een minderjarige gaat, moet er toestemming gevraagd worden aan de ouders of de voogd, maar ook aan de minderjarige zelf, als die volwassen genoeg is en in staat is te begrijpen waarover het gaat.
- Vertrouwelijke informatie die tijdens onderzoek werd verkregen, wordt niet gebruikt voor andere doeleinden dan voor die doeleinden die gespecificeerd en goedgekeurd werden in het onderzoeksprotocol.
- De publicatie van onderzoeksresultaten moet waarheidsgetrouw en accuraat gebeuren.
- De publicatie van onderzoeksrapporten is zo dat de proefpersonen niet kunnen worden geïdentificeerd.

PRINCIPE 4

Taaltoetsers laten, in de mate van het mogelijke, niet toe dat hun vakkennis en vaardigheden worden misbruikt.

Annotatie

- Taaltoetsers gebruiken niet bewust hun vakkennis en vaardigheden om acties te promoten die in strijd zijn met de belangen van hun kandidaten. Als een interventie van een taaltoetsers niet meteen in het voordeel is van de kandidaat (bijvoorbeeld wanneer die gevraagd wordt om proefpersoon te zijn voor een vaardigheidstoets die voor een andere situatie werd ontwikkeld), dan moet dit ook heel duidelijk gecommuniceerd worden.
- Construct-irrelevante demografische variabelen zoals migratiestatus of morele, religieuze en maatschappelijke waarden kunnen nooit doorslaggevende factoren zijn bij het bepalen van de taalvaardigheid.
- Wat de wettelijke omstandigheden ook zijn, een taaltoetsers laat zich nooit in, noch direct, noch indirect, met martelpraktijken of andere vormen van wrede, onmenselijke of vernederende bestraffing (zie de *Declaration of Tokyo 1975*).

Principe 5

Taaltoetsers blijven hun vakkennis ontwikkelen, en delen die kennis met collega's en andere taalexperts.

Annotatie

- Levenslang leren en de eigen kennis verruimen, zijn fundamenteel verbonden met het beroep; wie dit niet doet, brengt schade toe aan de kandidaten.
- Taaltoetsers maken gebruik van verschillende methodes waarover zij beschikken om levenslang te leren. Dit kan betekenen dat zij blijven deelnemen aan programma's voor taaltoet-

sing en aan gespecialiseerde conferenties en regelmatig relevante publicaties uit het vakgebied lezen.

- Overleggen met collega's en andere relevante taalexperts is voor taaltoetsers een belangrijke manier om vakkennis te ontwikkelen.
- Taaltoetsers delen nieuwe vakkennis met collega's op bijeenkomsten of door te publiceren in erkende vaktijdschriften.
- Van taaltoetsers wordt verwacht dat ze bijdragen tot de opleiding en professionele ontwikkeling van taaltoetsers in opleiding en dat ze richtlijnen vastleggen voor de belangrijkste doelen van die training.
- Taaltoetsers zijn bereid mee te werken aan de opleiding van studenten uit alle taalkundige disciplines.

PRINCIPE 6

Taaltoetsers delen de verantwoordelijkheid om de integriteit van het beroep van taaltoetser te handhaven.

Annotatie

- Taaltoetsers promoten en bevorderen de integriteit van hun beroep door vertrouwelijk en verantwoordelijk met collega's om te gaan. Wanneer er meningsverschillen zijn, worden standpunten oprecht en respectvol gedeeld, zonder elkaar te kleineren.
- Taaltoetsers ontwikkelen normen en passen die toe ten voordele van de maatschappij. Zo nemen zij een bevoorrechte positie in die hen ertoe verplicht persoonlijke en morele standdaarden hoog te houden in de uitoefening van hun beroep en in die aspecten van hun privéleven die een invloed zouden kunnen hebben op de integriteit van hun beroep.
- Taaltoetsers die erachter komen dat een collega zich niet professioneel gedraagt, ondernemen gepaste acties; dit kan inhouden dat zij rapporteren aan relevante autoriteiten.
- Het niet naleven van deze Ethische Code zal aan grondig onderzoek onderworpen worden en kan ernstige gevolgen hebben, zoals het verliezen van het lidmaatschap van ILTA.

PRINCIPE 7

Taaltoetsers streven ernaar om in hun maatschappelijke rol de kwaliteit van taaltoetsing, evaluatie en lesgeven te verbeteren. Zij promoten een gerechtvaardigde verdeling van deze diensten en dragen bij tot een maatschappelijke bewustwording inzake taal leren en taalvaardigheid.

Annotatie

- Taaltoetsers hebben een bijzondere plicht om de verbetering van taaltoetsen te promoten omdat veel van hun kandidaten maatschappelijke macht en status missen doordat ze anderstalig zijn.
- Taaltoetsers geven, op grond van hun kennis en ervaring, advies aan zij die verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van taaltoetsen.
- Taaltoetsers zijn bereid om het op te nemen voor de kandidaten en samen met anderen te garanderen dat kandidaten toegang krijgen tot de best mogelijke taaltoets.
- Taaltoetsers zijn bereid om samen te werken met adviserende, geïnstitutionaliseerde, non-

- profit en commerciële instellingen die een rol spelen in het aanbieden van taaltoetsdiensten.
- Taaltoetsers nemen gepaste maatregelen als de diensten door een tekort aan financiële middelen of om andere redenen, niet meer aan de minimale standaarden kunnen voldoen. In uitzonderlijke gevallen kunnen taaltoetsers zichzelf distantiëren van dit soort diensten die worden aangeboden, als die distantiëring geen negatieve gevolgen heeft voor de kandidaten.
 - Taaltoetsers zijn bereid relevante wetenschappelijke informatie te interpreteren en verspreiden en hun deskundige stem in de maatschappij te laten horen. Als zij dit doen, maken zij duidelijk of zij optreden als spreekbuis van een erkend professioneel orgaan of niet. Indien de visie die ze verkondigen afwijkt van wat gangbaar is, geven zij dit aan.
 - Taaltoetsers kunnen vanuit hun positie perfect verantwoordelijk dat zij een wetenschappelijk onderbouwde bijdrage leveren aan het publieke debat over gevoelige sociaal-politieke thema's, zoals etniciteit, achterstelling en opvoeding.
 - Taaltoetsers maken een onderscheid tussen hun opvoedende rol gebaseerd op vakkennis en hun rol als burger.
 - In de uitoefening van de verantwoordelijkheden die onder dit principe vallen, vermijden taaltoetsers zelfpromotie en de kleinering van collega's.
 - Taaltoetsers geven duidelijk aan dat zij niet pretenderen (of de indruk wekken) dat zij als enige alle relevante kennis bezitten.

PRINCIPE 8

Taaltoetsers zijn zich bewust van hun verplichtingen ten opzichte van de maatschappij waarin zij werken, maar tegelijkertijd zijn zij zich ervan bewust dat deze plichten tegenstrijdig kunnen zijn met de verantwoordelijkheid die ze dragen ten aanzien van kandidaten en andere belanghebbenden.

Annotatie

- Als toetsresultaten het gevolg zijn van een opdracht die werd uitgevoerd in de naam van instellingen (regeringen, overheden, vakverenigingen, universiteiten, scholen, bedrijven), dan hebben taaltoetsers de plicht om deze resultaten accuraat te communiceren, zelfs als kandidaten of andere belanghebbenden er afkerig tegenover zouden staan (families, toekomstige werkgevers enz.).
- Als lid van de maatschappij waarin zij werken, houden taaltoetsers rekening met de eisen die er in die maatschappij aan toetsing worden gesteld, zelfs als zij er een andere mening op na houden. Als hun weerstand zo groot wordt dat het gezien kan worden als een gewetensbezwaar, dan moeten ze het recht hebben om hun professionele diensten niet langer aan te bieden.

PRINCIPE 9

Taaltoetsers staan geregeld stil bij de potentiële effecten van hun projecten, zowel op korte als op lange termijn, voor de belanghebbenden en hebben het recht hun professionele diensten stop te zetten op grond van morele bezwaren.

Annotatie

- Taaltoetsers zijn professionals en hebben in die hoedanigheid de verantwoordelijkheid om de ethische gevolgen te evalueren van de projecten die hen worden toegekend. Hoewel ze niet alle gevolgen kunnen inschatten, bekijken ze grondig wat de waarschijnlijke implicaties zijn. Als die naar hun mening beroepsmatig onaanvaardbaar zijn, kunnen ze ervoor kiezen om hun diensten niet langer aan te bieden. In dit soort gevallen consulteren ze hun collega's om te bepalen in hoeverre hun mening wordt gedeeld. Als de collega's hun mening niet blijken te delen, blijven zij echter het recht behouden om op grond van individuele gewetensbezwaren een ander standpunt in te nemen.

©ILTA

Nederlandse vertaling/Dutch translation, 2018:

CNaVT/Centrum voor Taal en Onderwijs, KU Leuven, Belgium – Christina Maes (vertaler/translator), Bart Deygers, Inge Reinders, Lies Strobbe (revisoren/reviewers)

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobéon.nl
www.hobéon.nl